

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

*А. А. Кугляр, здобувач вищої освіти групи Ф-1/1
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

Серед причин зменшення кількості сільських населених пунктів можна назвати демографічну проблему, яка є притаманною для країни в цілому, де рівень смертності більше 20 років перевищує рівень народжуваності, а за

даними Держкомстату України у 2018 р. маже удвічі перевищила народжуваність. Також серед проблем слід назвати трудову міграцію, яка має переважно незворотний характер, через тривалу нестабільність в Україні. Гостро відчуваються соціально-економічні проблеми села, відсутність робочих місць, вузька спеціалізація, не кваліфікованість кадрів, деградація і зубожіння населення.

Особливості сучасного розвитку сільських територій зумовлені: непривабливістю аграрної праці; обмеженою кількістю трудової діяльності в сільській місцевості; відтоком кваліфікованих спеціалістів та небажанням молоді повертатися в село; системною кризою в галузі; різницею рівня заробітної плати між селом та містом; обмеженістю державної підтримки у забезпеченні оптимальних соціальних умов життя і праці сільських жителів; специфікою аграрного виробництва та його продукції як товару [1].

Сьогодні на території багатьох сіл відбувається процес руйнування та закриття об'єктів соціальної інфраструктури, бібліотек, лікарень, підприємств торгівлі та побутового обслуговування, клубних закладів, лікарень. Внаслідок цього рівень забезпеченості жителів сільської місцевості закладами соціальної сфери не відповідає діючим нормативам. У сільській місцевості заклади освіти в більшості випадків не мають сучасних технічних обладнань для навчання, не вистачає працівників освітньої сфери, а рівень їх кваліфікації значно нижчий, ніж в місті. Подолання проблем, що склалися в цій галузі вимагає безпосереднього втручання держави шляхом фінансування конкретних цільових програм соціального розвитку села [2]. Серед найважливіших складових соціальної інфраструктури села є якісне обслуговування мешканців закладами торговельної сфери. Часто торгівля відбувається без дозволів і сертифікатів, тому продукція не завжди відповідає встановленим стандартам якості. Враховуючи, що транспортне сполучення ускладнене, а значна частка селян – пенсіонери, для яких будь-які переміщення є проблематичним, то такі торговельні точки є майже чи не єдиною можливістю придбати усе необхідне для господарства [3].

Одним із методів підвищення якості та виробничого потенціалу сільських територій може стати створення потужних кадрових спеціалістів аграрних підприємств та удосконалення системи управління ними [4].

Оскільки жителі місцевої громади, як основа кадрового складу повинні відповідати потребам сьогодення і являти собою конкурентоспроможний потенціал у структурі трудового колективу, необхідно активно залучати молодь до розбудови сільських територій на яких вони проживають. Досвід Польщі, яка також відчуває нестачу кадрів, залучення активних пенсіонерів до трудової діяльності готових також до перекваліфікації може стати у нагоді й в Україні, за наявності робочих місць.

Європейська політика сільського розвитку еволюціонувала як частина розвитку Спільної аграрної політики (САП) з політики, яка стосувалася структурних проблем сільськогосподарського сектору, до політики, зорієнтованої на багатofункціональність ведення сільського господарства 40 і, зокрема, виклики, з якими стикається сільський розвиток. Першочерговими кроками у формуванні політики сільського розвитку стали заходи стимулювання інвестицій у сільське господарство та занепадаючі сектори. Підтримка переробки та маркетингу покликана інтегрувати всі складові виробничого ланцюга від виробництва до реалізації та сприяти подальшому поліпшенню сільськогосподарських структур і конкурентоспроможності сировинного сектора. Політика стимулювання розвитку сільського господарства в країнах ЄС спрямована на забезпечення високих показників у сільськогосподарському виробництві, соціально-економічних процесах, активізації сільського підприємництва [5].

Отже, підвищення рівня забезпеченості селян соціальною інфраструктурою, спонукання молоді до праці на селі, створення відповідних програм щодо забезпеченості проживання молоді в селищах, дасть нам надійну базу для відтворення трудового потенціалу аграрного сектору та збільшить продуктивність сільськогосподарських виробництв. Також належне фінансування інфраструктури села для подолання проблем його жителів та

покращення соціального клімату на селі сприятиме його відродженню. Допомога розвитку переробного виробництва на сільських територіях, запровадження виробництва продукції тваринництва та повна зайнятість сільського населення в сфері аграрного бізнесу створить умови для закріплення сільських жителів в селищах. Комплексний підхід до вирішення багатьох питань, що поєднує у собі різні соціально-економічні аспекти, за активної державної підтримки, створює передумови для розвитку сільських територій.

Література:

1. Гошко Т.Д. Формування персоналу сільськогосподарських підприємств Львівської області / Т.Д. Гошко, В.Д. Черевко // Вісник Львівського національного аграрного університету: економіка АПК. – 2010. – № 17 (2). – С. 528-532.
2. Дідур К.М. Проблеми та напрями відтворення трудового потенціалу в сільській місцевості / К.М. Дідур // «Агросвіт». – 2018. - №2. – С. 3 - 9.
3. Борщевський В.В. Проблеми та перспективи розвитку сільських територій України / [В.В. Борщевський, Х. М. Притула, В. Є. Крупін, І. М. Куліш]. – Львів, 2011. – 60 с.
4. Клокар О.О. Підвищення ефективності відтворення трудових ресурсів сільськогосподарських підприємств / О.О. Клокар // Економіка АПК. – 2011. – № 10. – С. 112-115.
5. Ужва А.М. Конвергенція сталого розвитку аграрної сфери України до спільної аграрної політики Європейського Союзу // Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 9. С. 197–200.

***Науковий керівник – Лесік І. М.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук
Миколаївський національний аграрний університет***